



POLS

Guia pedagògica

2026

Projecte de divulgació dels Drets Humans i promoció dels Objectius de Desenvolupament Sostenible a través del teatre.



Diputació de Lleida



Ajuntament de Lleida

Benvolgut professorat,

Tenim el plaer de presentar-vos aquesta guia, vinculada a l'obra de teatre POLS; un projecte artístic que pretén treballar el coneixement i l'educació per la transformació social entorn els Drets Humans i els Drets Humans de les Dones, així com la promoció dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Aquesta guia, dirigida especialment a professorat dels centres educatius de secundària de Lleida, conté informació del contingut de l'obra de teatre i diferents propostes d'activitats per poder endinsar-vos una mica més en el significat dels ODS, amb la finalitat de treballar aquestes temàtiques d'una manera més dinàmica i entenedora.

La participació de la ciutadania, sobretot de la més jove, és la clau per assolir els ODS, que són els objectius marcats des de les Nacions Unides per fer front a situacions de desigualtat i de vulneració dels drets.

Per aquesta raó, creiem que a través de les activitats que trobareu en aquesta guia, elaborades per la Regidoria de Cooperació, l'alumnat de secundària s'iniciarà en el coneixement d'aquelles causes que provoquen injustícia i inequitat arreu del món, tot fomentant l'esperit crític i la capacitat d'actuació, tant individual com col·lectivament.

Aquest és un material que ha de permetre treballar aquests conceptes prèviament a l'obra i facilitar la tasca al professorat.

El contingut del dossier s'ha dissenyat a partir de l'obra de teatre "POLS", creada conjuntament amb l'Aula Municipal de Teatre i la Regidoria de Cooperació, i dirigida a joves de 2n d'ESO.

Una obra creada per i per a joves. Una obra que mostra, en les seves escenes, els diferents ODS i el seu contingut.

Esperem que la pugueu gaudir i treure'n profit!

Regidoria de Cooperació. Ajuntament de Lleida



Sinopsis de l'obra

... i el Planeta no s'ofegarà entre les aigües.
Ni un diluvi caurà entre la Pols de la Terra.
Serà la Pols que estem creant la que ens
posarà entre l'espasa i la paret.
Entre el passat i el futur tenim el present
que s'està guanyant
a Pols arribar a una situació de no retorn.
Un canvi de consciència o la Pols ens
ofegarà.





Personatges

Maria

Quan va néixer la guerra de la pols ja s'havia acabat.
El seu pare era líder polític d'un dels bàndols i sempre li deia:
"Quan t'intentin fer callar: crida!".

La Maria és alegre i decidida. El seu somni és tornar a veure la seva família.

Àlex

Caporal 133, filla d'un gran militar.

És estricta, decidida i enèrgica. Té un gran sentit de la responsabilitat, sobretot envers el seu germà petit. Està preparada per sobreviure en les condicions més extremes.

Blau

Optimista i bona amiga.
Li agrada ajudar a tothom i sempre té bons consells per donar. Creu que la nova generació no ha de caure en els mateixos errors i han d'aconseguir sobreviure en aquest món devastat.

Malak

No ha tingut una vida fàcil. Va haver de fugir de casa seva per culpa de la guerra de la pols. Des d'aleshores, no ha tornat a veure la seva família, però té moltes ganes de viure i continuar endavant.

Meda

Júlia

Somiadora i alegre. Tot i tenir una salut delicada sempre s'enfronta a la vida amb un gran somriure.

Li agrada imaginar que les coses poden millorar..

Altes capacitats.

No li van molt bé les relacions personals i es refugia en els números i les equacions. La seva mare era una gran científica, però la guerra de la pols se la va endur.

Jarqui

Gemà de l'Àlex.
L'estricta educació que rep a casa per part del seu pare, l'ha fet dèbil i té moltes pors. Com a nen que és, li agrada molt jugar, divertir-se i gaudir de la vida.



EL projecte i els ODS

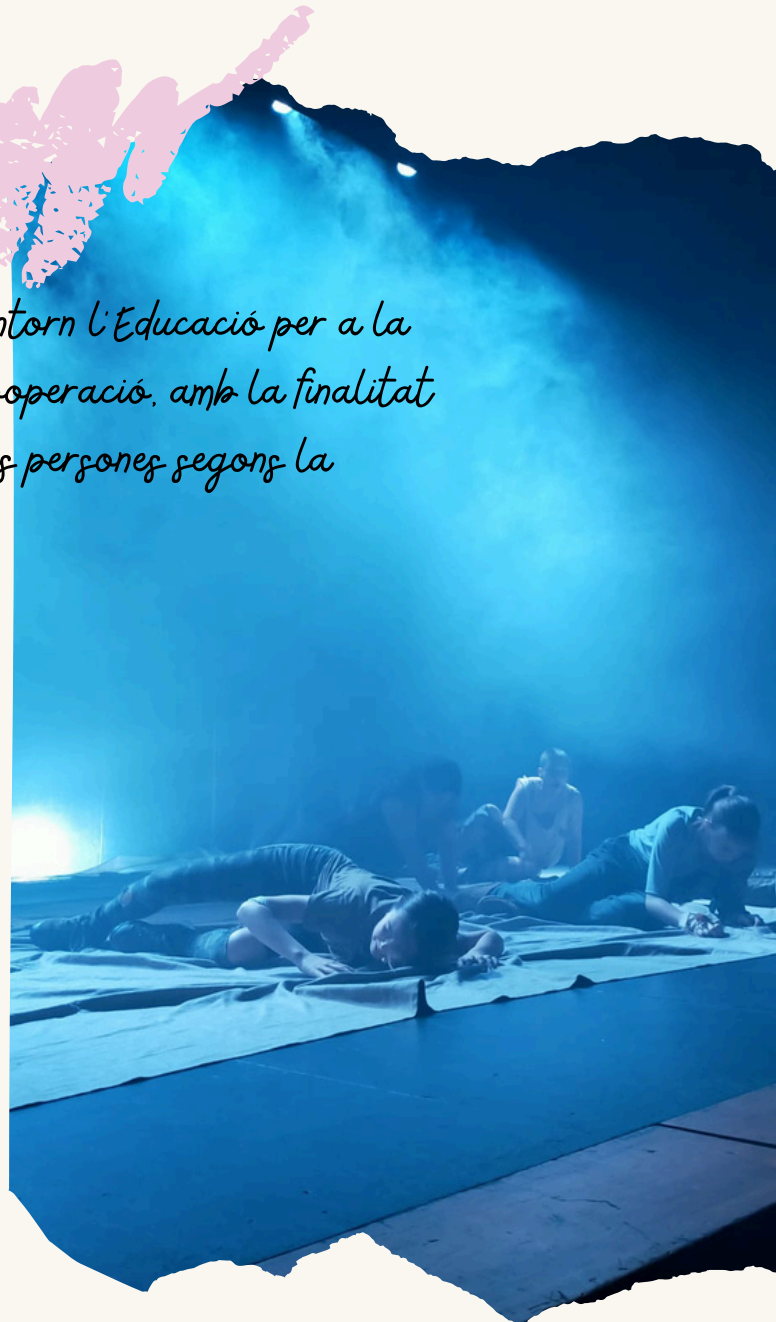
L'obra forma part d'accions organitzades entorn l'Educació per a la Transformació Social de la Regidoria de Cooperació, amb la finalitat de conèixer els ODS; així com els drets de les persones segons la Declaració Universal dels Drets Humans

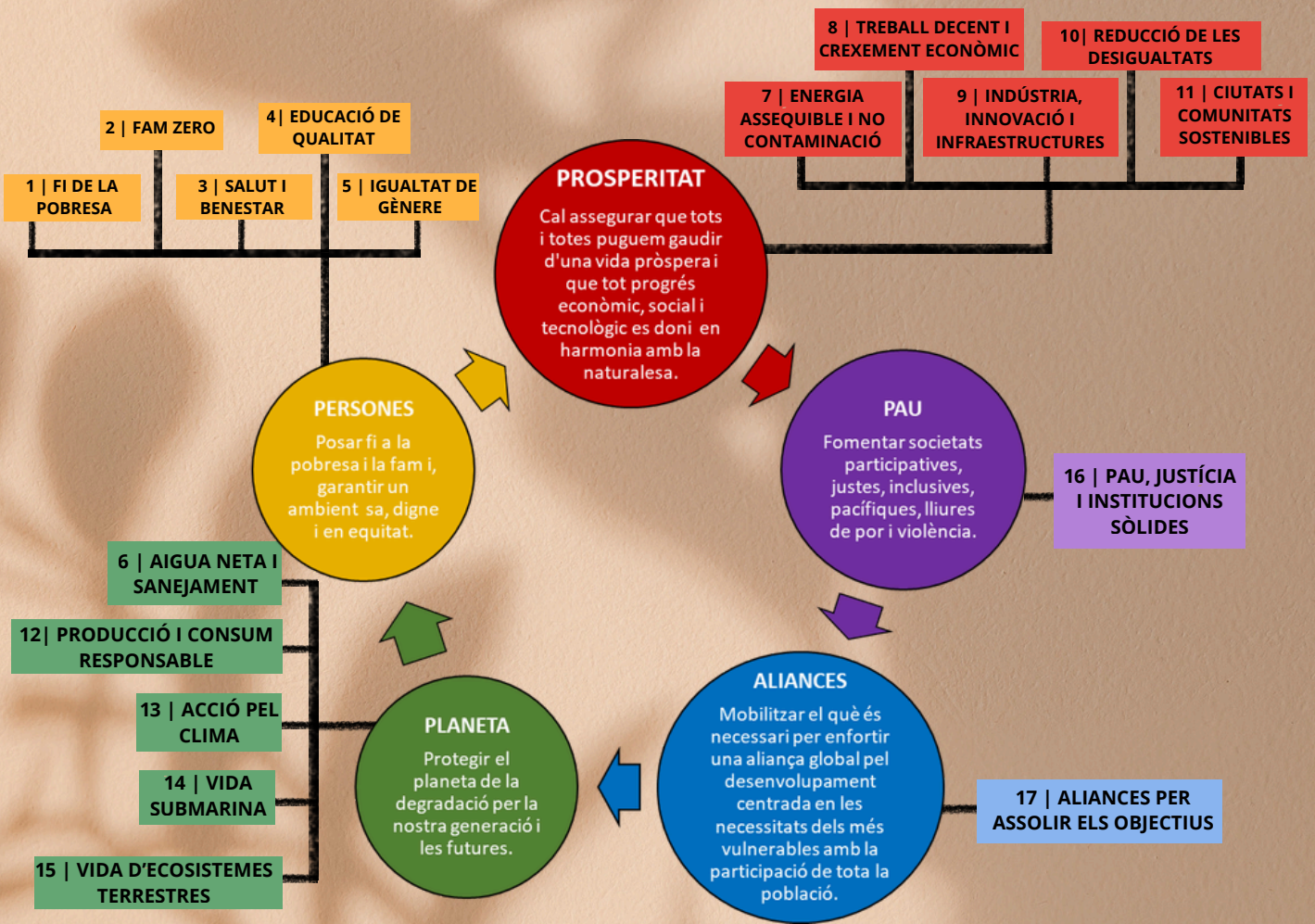
Els ODS són 17 objectius d'aplicació universal que aborden les causes fonamentals de la pobresa i la necessitat d'assolir un desenvolupament a favor de totes les persones. El 25 de setembre del 2015, l'Assemblea General de les Nacions Unides va adoptar un conjunt d'objectius globals per erradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat per a tots i totes com a part d'una nova agenda de desenvolupament sostenible: l'Agenda 2030.

Els 17 objectius s'agrupen en 5 esferes: Prosperitat, Planeta, Persones, Pau i Aliances i cada objectiu té metes específiques que també cal assolir.

Per arribar a aquestes fites, tothom ha de contribuir: els governs, el sector privat, la societat civil i persones com tu.

Aquesta Agenda marca l'acció global pel desenvolupament fins a l'any 2030, conjuntament amb la resta de les agendes globals, per aconseguir un objectiu comú: el desenvolupament sostenible en tot el món.





Les 5 esferes dels ODS

Per poder treballar a l'aula els objectius de desenvolupament sostenible, hem organitzat les activitats en les 5 esferes que agrupen els objectius. L'esquema permet tenir una visió del conjunt dels ODS dividits en les esferes segons les característiques de cadascun d'ells.

Propostes d'activitats





LA CARRERA DELS 100 DÒLARS

Objectiu de l'activitat:

-Reflexionar sobre els privilegis que tenen les persones segons factors externs.

Temporalitat:

-1 hora

Material:

- La carrera de los 100 dólares
(<https://www.youtube.com/watch?v=FIWwQjtaQDA&t=172s>)

Explicació de l'activitat:

Aquesta activitat es pot fer amb la simulació d'una carrera o si el professorat creu que pot ferir la sensibilitat de l'alumnat es pot fer amb el canvi que es presenta al final de l'activitat.

La dinàmica és una reproducció del vídeo que es pot trobar a la Plataforma de Youtube "La carrera de los 100 dólares"

Es col·loca tota la classe a una punta de l'aula; l'objectiu del "joc" és aconseguir arribar a l'altra punta de la classe amb una carrera. Però abans d'iniciar la cursa el professorat anirà dient afirmacions que faran avançar a l'alumnat una passa si la frase que diu es correspon a la seva realitat.

Una vegada s'han donat les afirmacions, la carrera pot començar.

Algunes de les premisses poden ser:

- Fes un pas endavant si a casa treballen totes les persones adultes
 - Fes un pas endavant si a les tardes vas a una extraescolar
 - Fes un pas endavant si a casa no s'ha patit mai per encendre la calefacció a l'hivern
 - Fes un pas endavant si has pogut anar de compres sense esperar a ser rebaixes
 - Fes un pas endavant si a l'estiu marxeu amb la família de vacances
 - (es poden afegir tantes frases com es consideri, sempre que siguin positives per visibilitzar les desigualtats)
- Quan s'acaben de dir les premisses, el professorat fa girar i mirar a la classe i es fa la reflexió. Si ara es dona el tret de sortida, qui creieu que arribarà abans a la meta? Les afirmacions que s'han dit amb anterioritat, depenen de nosaltres? Creieu que els companys/es que es troben més enrere no poden arribar a l'objectiu?
- Acabar de fer la reflexió sobre les oportunitats que tenim i també extrapolar-ho més enllà de les nostres fronteres.

En cas que el professorat cregui que aquesta activitat pot ferir la sensibilitat de l'alumnat, es pot fer la mateixa dinàmica, però responent amb un full on surti una carrera amb diferents metes on anar pintant segons les afirmacions.

Esfera persones

**Posar fi a la pobresa i la fam i,
garantir un ambient sa, digne i en
equitat**

ELS RECURSOS TECNOLÒGICS

Objectiu de l'activitat:

- Conèixer el mineral del Coltan, els usos i les seves conseqüències de l'extracció
- Reflexionar sobre l'ús que fem d'aparells electrònics
- Ser conscients de la vulneració de drets que hi ha al voltant de les noves tecnologies.

Temporalitat:

-1 hora

Material:

-Vídeo "Entramos en una mina de coltan – En tierra hostil" <https://www.youtube.com/watch?v=ofZQ4ZRy-1I>



Explicació de l'activitat:

Primer es fa una enquesta a l'aula de 5 preguntes:

- Quants smartphones teniu a casa?
- Cada quant feu un canvi de telèfon?
- Quants ordinadors teniu a casa?
- Quants Ipads / tablets teniu a casa?
- Feu servir tots aquests aparells amb quotidianitat?

Després es pregunta si saben els materials amb els que es fan aquests aparells electrònics.

Si no surt; es pregunta sobre el Coltan i es pot fer una recerca conjunta.

- Què és el coltan? Per què és tan important? Quines són les característiques?
- D'on s'extreu?
- Quines conseqüències té l'extracció de coltàn?

Es passa un vídeo sobre l'extracció d'aquest material: "Entramos en una mina de coltán – En Tierra Hostil" <https://www.youtube.com/watch?v=ofZQ4ZRy-1I> per poder veure la vulneració de drets que hi ha en l'ús d'aquest material.

Finalment, es proposa fer un decàleg de bones pràctiques amb el mateix motiu: "Perquè el que fem localment afecta globalment"

Esfera prosperitat

Cal assegurar que tots i totes puguem gaudir d'una vida pròspera i que tot progrés econòmic, social i tecnològic es doni amb harmonia amb la naturalesa

VIDEOFÒRUM

Objectiu de l'activitat:

- Reflexionar sobre l'ús que fem dels materials d'un sol ús.
- Conèixer les conseqüències de no cuidar el planeta.

Temporalitat:

-1 hora

Material:

- Video: Tateh Lehbib, el loco del desierto
<https://www.youtube.com/watch?v=O7nAbSHFvHg>
- Mapa "Les 5 illes de plàstic al món"

Explicació de l'activitat:

Després de veure el vídeo "Tateh Lehbib, el loco del desierto" d'ACNUR, poder fer una reflexió amb l'aula sobre quin és l'ús que fem al nostre dia a dia de materials d'un sol ús com són les ampolles de plàstic.

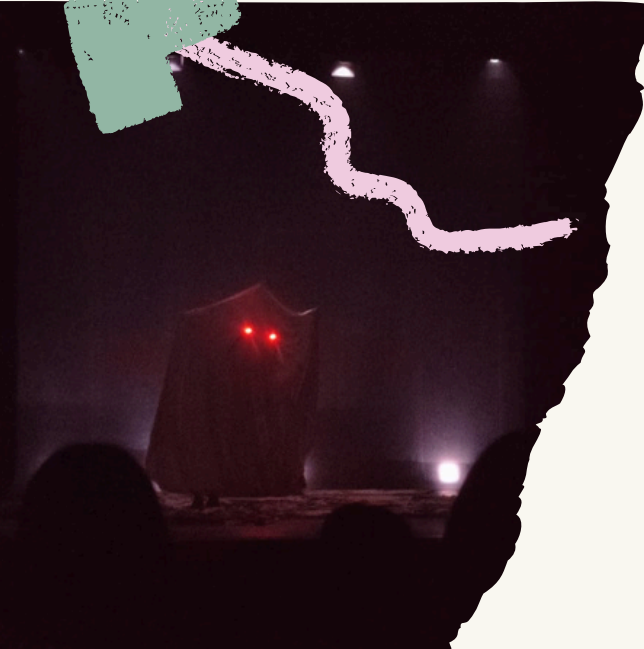
Fer les preguntes sobre:

- Quantes ampolles de plàstic feu ús a la setmana?
- D'aquestes ampolles, quin % recicleu?
- Sabeu quin és el % de material que reciclem a la ciutat de Lleida? (*Segons la Guia "Separar correctament els residus a Lleida" a la ciutat "Només separem el 37,8 % dels nostres residus"*)
- On creieu que van els residus que no es reciclem? (Aquesta pregunta dona peu a la reflexió sobre les 5 illes de plàstic que existeixen al món). Es pot fer la cerca del mapa per situar-les:
 - Great Pacific Garbage Patch (Illa de plàstic del pacífic)
 - Indian Ocean Garbage Patch (Illa de plàstic de l'oceà índic)
 - North Atlantic Garbage Patch (Illa de plàstic de l'oceà atlàntic)
 - South Pacific Garbage Patch (Illa de plàstic pacífic sud)
 - South Atlantic Garbage Patch (Illa de plàstic atlàntic sud)

Esfera planeta

**Protegir el planeta de la degradació per
la nostra generació i les futures**





EL JUDICI

Objectiu de l'activitat:

-Treballar el pensament crític del grup classe sobre casos de vulneració dels Drets Humans.

Temporalitat:

-2 hores (1 hora per investigar i buscar argumentació 1 hora per dur a terme el judici)

Material:

- Fulls
- Bolígrafs
- Ordinadors amb connexió a internet

Personatges:

- 1 jutge/ jutgessa: modera el debat i dona el torn de paraula
- 2 secretaris/ secretàries: anoten les declaracions de les dues parts
- 2 advocats / advocades: un per cada cantó que seran les persones que faran la defensa
- 1 part de l'aula com part acusada
- 1 part de l'aula com part denunciante

Explicació de l'activitat:

Cada persona de l'aula rep el personatge a desenvolupar, com el professorat consideri.

-L'acusació tindrà un testimoni que ajudarà a corroborar els fets així com l'advocat defensor.

-La part denunciante també comptarà amb un testimoni i l'advocacia.

-El jutge / la jutgessa i els dos secretaris / secretàries seran les persones que conduiran el judici, faran preguntes i donaran el veredict.

-El professorat podrà intervenir quan consideri necessari.

El professorat dona alguna de les situacions que es presenta al següent full.

Tant la part denunciante com l'acusada, junt amb l'advocacia tindran una hora per fer la cerca de diferents arguments per poder fer valer la seva paraula.

S'ha de fer la cerca d'aquesta informació a través de diferents canals; també és vàlid que es puguin utilitzar vídeos que ajudin els arguments. Aquesta informació s'haurà de recollir i preparar en un document que també haurà de ser validat pel professorat.

De mentre, la jutgessa o jutge i les 2 persones que fan la funció de secretaria prepararan un conjunt de preguntes que formularan a les dues parts durant el judici.

A l'arribada del judici:

Es distribueix l'aula com si es tractés d'una sala judicial, segons el personatge interpretat.

Cadascuna de les parts (acusació i denunciante) tindran un màxim de 10 minuts per explicar la seva defensa o acusació.

Qui jutja podrà fer preguntes per acabar d'entendre l'argument de les 2 parts.

Després de les intervencions es dona 1 minut de paraula final a cadascuna de les parts per acabar de convèncer.

La secretaria i el jutge / jutgessa es retiraran 5 minuts i hauran de donar el veredict final.

Esfera pau

**Fomentar societats participatives, justes, inclusives,
pacífiques, lliures de por i violència**

Algunes situacions que poden ser motiu de judici:

Situació 1



Una gran empresa vol iniciar un projecte per extreure recursos naturals. Aquest crearia molts llocs de treball i milloraria l'economia local. Moltes famílies podrien viure millor gràcies a aquesta oportunitat.

Experts ambientals han advertit que aquest projecte pot causar danys greus com contaminació de l'aire i de l'aigua, destrucció d'ecosistemes i un augment de les emissions que contribueixen a la crisi climàtica.

Situació 2

Apareix per la ciutat una cartellera d'una entitat que fa una defensa la superioritat dels homes sobre les dones..
L'entitat defensa que es tracta de llibertat d'expressió.

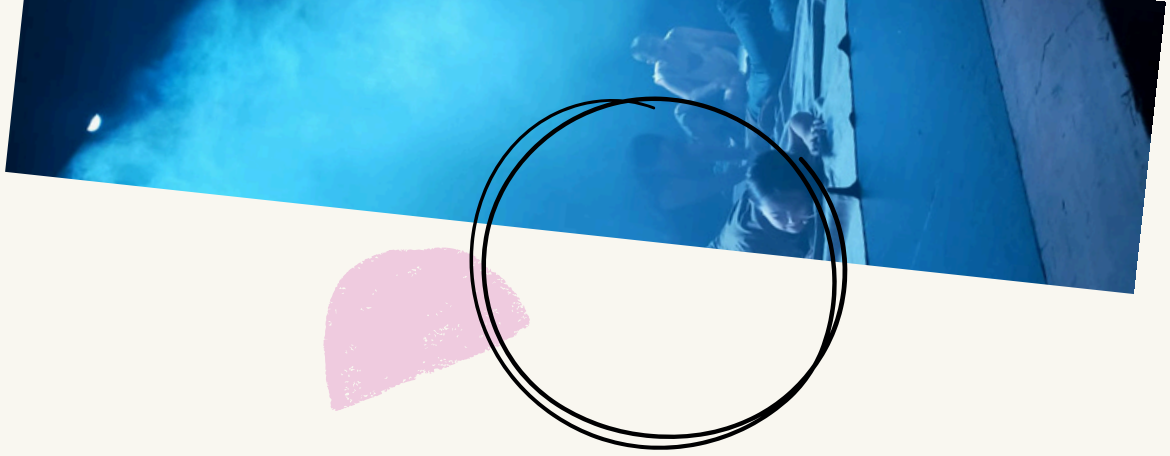


Situació 3

En un territori hi ha un conflicte armat que afecta greument la població: hi ha escassetat d'aliments, persones desplaçades i una situació constant d'inseguretat.

Una organització internacional està sent jutjada per si la intervenció ha de ser utilitzant forces per imposar la pau o si ha d'evitar qualsevol intervenció armada.





TREBALL EN EQUIP

Objectiu:

-Reflexionar sobre com els països es poden alinear i treballar conjuntament per adquirir compromisos conjunts.

Material:

-Video: Greta Thunberg - Discurso completo ante los líderes mundiales en la Cumbre Climática 2019
<https://www.youtube.com/watch?v=vu52uZSuPIM>

Temporalitat:

- 1 hora

Explicació de l'activitat:

Imaginem que som un país que forma part de la ONU (el professorat pot donar aleatòriament països o l'alumnat pot escollir el país que representa).

Escoltem el discurs de la Greta Thunberg "Discurso completo ante los líderes mundiales en la Cumbre Climática 2019 <https://www.youtube.com/watch?v=vu52uZSuPIM>"

Després d'escoltar aquest discurs, formem grups de 3-5 persones on haurem de crear una resposta conjunta i crear un discurs on donar-li resposta a la Greta amb diferents compromisos conjunts que poden entomar els països.

Esfera aliances

Mobilitzar el què és necessari per enfortir una aliança global pel desenvolupament centrada en les necessitats dels més vulnerables amb la participació de tota la població



Declaració Universal de Drets Humans.

https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cln.pdf

Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona

<https://www.ohchr.org/es/instruments-mechanisms/instruments/convention-elimination-all-forms-discrimination-against-women>

Nacions Unides - Objectius de Desenvolupament Sostenible

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

Podcast ¿Quién dijo miedo? El podcast d'Amnistia Internacional:

Capítol: "El mar es nuestro. Gambia" Parla sobre l'obligació de persones gambianes a migrar, ja que no poden exercir la pesca a terreny.

Podcast No hay negros en el Tibet. Podcast d'humor que desafia els estereotips i obre les portes a converses sobre la comunitat negra a Espanya i Llatinoamèrica.

Consulta les guies i materials que tenim a la nostra web de la Regidoria de Cooperació:

<https://cooperacio.paeria.cat/lleida-ciutat-solidaria/sensibilitzacio-municipal-directa-1/materials-i-guies>

**I si vols saber
més...**

